

Тақризи

ба автореферати Шамсова Бибихосият Қудратовна таҳти унвони «Методикаи ташаккули салоҳиятмандии касбии донишҷӯён ҷиҳати омӯзиши истилоҳоти иқтисодӣ дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯйи ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 – Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ)

Дар замони мо, бо пешрафти илму техника донишҷӯи забонҳои хориҷӣ масъалаи мубрам ба шумор меравад. Миёни забонҳои хориҷӣ, забони англисӣ имрӯзҳо на танҳо забони равобитаи байналмилалӣ, балки забони илму маориф, технологияҳои иттилоотӣ инноватсионӣ, забони чорабиниҳои сатҳи баланд доништа мешавад. Ба ҳамин мақсад, мутахассисони ояндаро зарур аст, ки барои рақобатпазир ва ҷавобгӯй будан ба талаботҳои бозори меҳнат, бояд донандаи забонҳои хориҷӣ бошанд. Барои иҷрои босифати фаъолияти касбии худ мутахассисон мувофиқи стандартҳои мавҷудаи таҳсилот, фаъолияти касбиашонро на танҳо дар дохили мамлакат, балки берун аз он, дар сатҳи байналмилалӣ низ метавонанд ба роҳ монанд.

Дар раванди таълими забонҳои хориҷӣ барои мутахассисони оянда нисбат ба омӯзиши сохтори забон, азҳудкунии лексикаи касбӣ ва истилоҳоти таҳассусӣ мавқеи махсусро касб менамояд. Илова бар ин, ғани гардонидан ва густариш додани захираи луғавии донишҷӯён яке аз муҳимтарин вазифаҳои таълими забони хориҷӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ба шумор меравад.

Паҳлуҳои назариявӣ ва амалияи мавзӯи таҳқиқот дар асарҳои бунёдӣ ва илмӣ-таҳқиқотӣ аз ҷониби бисёр муҳаққиқони зиёди сатҳи ҷаҳонӣ аз қабилҳои Б.В. Беляев, В.Н. Вагнер, Н.И. Гез, П.Б. Бурвич, И.В. Раҳманов, С.Ф. Шатилов, Р. Оксфорд (R. Oxford), Р.Р. Ҷордан (R.R. Jordan), Е.К. Ҳорвитс (E.K. Horwitz) ва дигарон мавриди таҳқиқи амиқу дақиқ қарор гирифтааст.

Дар самти таҳқиқи лексика, истилоҳоти соҳаҳои гуногун олимони тоҷик аз қалиби Г.М. Ҳочиматова, Т.В. Гусейнова, И.Х. Каримова, С.Н. Алиев, А. Мамадназаров, П. Ҷамшедов, З.Х. Сайфуллоева, Ш.Б. Каримов ва дигарон низ таҳқиқотҳои илмӣ бурдаанд.

Мавзӯи илмӣ-тадқиқотии Шамсова Бибихосият Қудратовна таҳти унвони «Методикаи ташаккули салоҳиятмандии касбии донишҷӯён ҷиҳати омӯзиши истилоҳоти иқтисодӣ дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ» бевосита таҳқиқу омӯзиши таълими забони англисӣ дар ихтисосҳои иқтисодӣ, ташаккули салоҳиятмандии касбии донишҷӯёнро дар бар мегирад. Дар заминаи натиҷаҳои таҳқиқоти анҷомёфта хулоса ва пешниҳодоти диссертант манзур гардидааст. Саҳми бевоситаи Шамсова Бибихосият Қудратовнаро дар таҳлилу муайян кардани мушкилоти мавзӯи таҳқиқ ва пешниҳоди роҳҳои ҳалли он хеле калон буда, ба он метавон баҳои арзанда дод.

Таҳқиқу таҳлили амиқ ва мушаххаси Шамсова Бибихосият Қудратовна дар муайян намудани роҳҳои самараноки ташаккули салоҳиятмандии касбии иқтисодчиёни оянда сарчашмаи илмӣ шуда метавонад. Бо пешрафти босуръали илму фарҳанг ва технологияҳои инноватсионӣ ва таълимӣ, таҳқиқоти илмӣ мазкурро наметавон ниҳояти кори илмӣ-таҳқиқотӣ шуморид. Муҳаққиқон, унвонҷӯён ва докторантон метавонад минбаъд диссертатсияи мазкурро ҳангоми дар шакли монография чоп шудан, ҳамчун роҳнамо ва сарчашмаи илмӣ истифода намоянд.

Диссертатсияи Шамсова Бибихосият Қудратовна дар мавзӯи «Методикаи ташаккули салоҳиятмандии касбии донишҷӯён ҷиҳати омӯзиши истилоҳоти иқтисодӣ дар раванди таълими забони англисӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ» аз муқаддима, ду боб, зербобҳо, хулоса ва рӯйхати адабиёт иборат мебошад. Кори илмӣ-таҳқиқотӣ мазкур аз лиҳози сохтор ва аппарати илмӣ ба талаботҳои иҷроӣ корҳои илмӣ ҷавобгӯӣ мебошад.

Муқаддимаи диссертатсияи мазкур дар асоси қоида ва талаботҳои ҚОА Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳия гашта, мақсаду вазифаҳо, объект, предмет,

фарзия, навгонӣ, давраҳои таҳқиқот ва дигар маълумотҳои заруриро дар бар мегирад.

Дар боби аввали диссертатсия, ки «Асосҳои назариявии ташаккули салоҳиятмандии касбии донишҷӯён ҷиҳати омӯзиши истилоҳоти иқтисодӣ дар раванди омӯзиши забони хориҷӣ» унвон гирифтааст, Б.Қ. Шамсова ба ақидаи олимони соҳа ва методистон таъя намудааст. Мавсуф фикру ақидаи олими соҳаро дар хусуси мавзӯи таҳқиқ инъикос намуда, фикру ақидаҳои худро пешниҳод сохтааст.

Қисмати мазкур аз се зербоб иборат буда, фарогири ақидаҳои назариявии мавзӯи таҳқиқот аст. Мавқеи истилоҳоти касбии хориҷӣ дар раванди таълими забони англисӣ муайян намуда, таснифоти истилоҳоти иқтисодиро бо забони англисӣ пешниҳод месозад.

Дар боби дуюми қор «Истифодаи технологияҳои инноватсионӣ ҷиҳати омӯзиши истилоҳоти иқтисодӣ дар раванди омӯзиши забони хориҷӣ» пеш аз ҳама интихоби методҳои муосири таълим, роҳу усулҳо ва воситаҳои таълим, истифодаи онҳо дар таълими забони англисӣ оварда шуда, баъдан натиҷагирӣ аз озмоиши таҷрибавӣ ва хулосаи ниҳоеи муҳаққиқ пешниҳод гардидааст.

Чор зербоби ин қисмати қор ба тавсифу баррасии принципу усулҳои интихобу истифодаи истилоҳоти иқтисодӣ, меъёрҳои тадриси онҳо дар ҷараёни таълим, маҷмӯи машқу супоришҳо дар таълими истилоҳоти англисии иқтисодӣ бахшида шудааст. Ташкили озмоиши таҷрибавии таълими истилоҳоти англисии иқтисодӣ ва таҳлили натиҷаҳои он боби мазкурро ба охир мерасонад.

Дар баробари қомебиҳо ва бартарҳои таҳқиқот дар автореферати диссертатсия ҷо ҷо ғалатҳои имлоӣ ва техникаӣ ба ҷашм мерасанд. Ҳам дар боби аввал, қисмати назариявӣ ва ҳам дар боби дуюм, қисмати амалии қор ба ҷашм мерасанд. Бовучуди ин, ҳатогҳои ҷойдошта арзиши илмии диссертатсияи илмӣ-таҳқиқотии мазкурро қоста намегардонад, аз ҳамин лиҳоз онро метавон қори баанҷомрасидаи илмӣ-таҳқиқотӣ шуморид.

